

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ב' אב תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין סה | דף הכולל: גיטין ס.
דף היומי בהלכה: מסימן קנ"ג סעיף י' עד אמצע סעיף י"א 'אבל אסור'.
מוסר: אהבת חסד - אות ב' עד אות ג'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הענוה "הרבה ענפים טובים"

כשעבר רבינו להתגורר בשכונת הר נוף אמר: "ירושלים
מלאה קברים ואליהו הנביא הוא הרי כהן ואיך יוכל
להכנס לירושלים? הדרך היחידה תהיה דרך שכונת הר
נוף הבנויה על סלע קשה ואין בה קברים כלל. יוצא אפוא
שהוא יוכל לזכות לראות את אליהו הנביא כבר בהגיעו..."

"אם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא" • ציפייתו ותקוותו של מרן פוסק הדור ראב"ד
העד"ח הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א לגאולה השלימה

השיקולים בקניית דירה

כאשר רוכשים דירה יש על דרך הכלל שיקולים שונים הנלקחים בחשבון בהקשר למיקום הדירה, שכונה ושכנים, מוסדות לימוד ומקומות חינוך, נגישות ועוד כהנה וכהנה. לרבינו היו שיקולים קצת שונים מהמקובל ומהמוכר לנו. סיפר הגאון רבי צבי אפרים ווינברגר שליט"א (שכנו של מרן רבינו שליט"א בתקופה שהתגורר בשכונת 'שיכון הרבנים' בירושלים), שרבינו סיפר לו בהיותו מתגורר בשיכון הרבנים, מה עמד מאחורי הבחירה בשכונה זו דוקא. וכה אמר לו רבינו - "הדרך היחידה המובילה לעיר העתיקה (נכון לתקופה המדוברת לפני שנים רבות) היא דרך הכניסה לעיר, הצמודה לשכונת שיכון הרבנים. אם כן כאשר יבוא בעז"ה משיח צדקנו לירושלים, הוא יוכל להיות מהראשונים שיזכו לראותו ולא יצטרך להמתין עד שיכנס המשיח לשכונות הפנימיות של ירושלים..."

הציפייה לגאולה המשיכה להיות המוטיב המרכזי המוביל בבחירת מקום מגורים וכשעבר רבינו להתגורר בשכונת הר נוף אמר: "ירושלים מלאה קברים ועצמות ואליהו הנביא הוא הרי כהן ואיך יוכל אליהו הנביא להכנס לירושלים? הדרך היחידה תהיה דרך שכונת הר נוף הבנויה על סלע קשה ואין בה קברים כלל. יוצא אפוא שהוא יוכל לזכות לראות את אליהו הנביא כבר בהגיעו..."

גם בקניית מקום קבר עבור הרבנית צפ' ועלה שיקול דומה. רבינו ביקש לקנות חלקת קבר בהר הזיתים. אחד ממקורביו ניסה להניאו מכך באומרו שהמצב הבטחוני מרתיע מלפקוד את המקום ואפשר שלא יוכלו להגיע אל מקום הקבורה מאימת הישמעאלים המטילים את אימתם על פני הסביבה ועל כן מוטב לרכוש חלקת קבר בהר המנוחות.

רבינו השיב על כך בתקיפות - מוטב שלא יבואו לפקוד את הקבר ולהיות מהזוכים להיקבר בהר הזיתים, הלא קבורי הר הזיתים יהיו מהראשונים שיזכו לראות פני משיח. אצל רבינו ניתן לחוש בתחושה התמידית של "אם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא".

אלו לא מילים מן השפה אל החוץ אלא נובעות הם ממחשבה ומרצון פנימי של "אני מאמין בביאת המשיח", זהו רצון עז שמשפיע על מהלך החיים ועל ההחלטות החשובות ביותר.

מה מסתתר מאחורי התעלומה

חצות ליל. שקט סביב הכל נמים. גם בית מרן רבינו שליט"א חשוך. כל בני הבית עלו על יצועם. משום מה נדמה לה לרבנית שטרנבוך כי היא שומעת קולות רשרוש קלים. מעניין... היא חושבת נים ולא נים, הקולות הללו מוכרים לה גם מהלילות

הקודמים ותמיד באותה השעה.

כאשר חזרה התופעה על עצמה יום ועוד יום החליטה הרבנית ע"ה לעקוב אחר המתרחש ביתר ערנות. להפתעתה גילתה כי המיטה הסמוכה... ריקה ו...הקול ששמעה היה קולה של דלת הבית נסגרת בלאט.

אחר כמחצית השעה הדלת נפתחה שוב. הנה הוא חזר... בבקר שמה לב הרבנית כי בגדיו של בעלה הרב הפכו לבנים. גרגירי אבקה לבנה דבוקים בהם. ו...כן, למפרע היא בטוחה שזה כבר קרה אתמול ושלשום וביום שקדם. גם זו תופעה מוזרה.

בבוקר היא מברישה את בגדיו במסירות ולמחרת בבקר הינם שוב לבנים! ואולי יש קשר בין הגרגירים הלבנים שנדבקים לבגדי הרב בעקשנות יומיומית ובין העלמותו המסתורית באמצע הלילה?

החליטה הרבנית לבדוק את הדברים.

ויהי בחצי הלילה. מתנשא הרב וקם ממיטתו וחרש יוצא את

הבית. הוא יוצא והרבנית חומקת אחריו. עליה לפתור את התעלומה הכפולה. היא רואה את בעלה הצדיק נכנס למחסן ומתיישב על שקי הקמח המאוחסנים בו ושם הרחק מעין רואים במקום שאין איש שומע, אומר הרב תיקון חצות. הוא מקונן בבכיות נוראות על חורבן הבית ושב הבית כשחותם מעשהו הנסתר על בגדיו. לאיש לא סיפר. גם לא לאשתו שלילה לילה הוא עורך תיקון חצות שם במחסן. אך גרגירי הקמח סיפרו את הסיפור בלי מילים.

בהלוייתה של הרבנית סיפר אחיה הגה"צ רבי אריה שכטר את סיפור המופת הזה בהתרגשות גדולה והוסיף ואמר כי אחותו הרבנית הנפטרת הדגולה היתה מאושרת שזכתה בכזה בעל תלמיד חכם וצדיק. היא לא שמה ליבה ללכלוך התמידי שדבק בבגדיו מידי לילה, אלא ידעה להעריך את ערכם הגדול של גרגירי הקמח ששבו אל הבגדים בעקשנות ובתמידות.

(הובא בכתבי הרב דוד שטרנבוך)

תזכורת לנבחני דרשו

מבחני דרשו יתקיימו ביום המישי ב' באב, וביום שישי ג' באב

מבחן דף היומי קנין תורה מס' 43:

הדף היומי: מסכת גיטין לג. - סב:

קנין משניות: משניות כלים ד', א' עד ו', ד'

מבחן קנין חכמה מס' 43:

ספר אורחות צדיקים: הקדמה עד סוף שער הגאווה

מבחני הדף היומי בהלכה מס' 17:

משנה ברורה: סימן קמ"ד עד סימן קנ"ג סעיף י'

מוסר: אהבת חסד: פתיחה "וידוע שהחסד" עד חלק א' פרק ז' אות ב'

מבחני דף הכולל מס' 34:

הדף היומי: מסכת גיטין לט. - נט:

מבחני הבורת שי"ס מס' 12:

מסכת הוריות ג. - יב:

מבחני דף היומי ירשלמי מס' 9:

דמאי נה. - סוף, כלאים א. - ה:

שאל ה"חפץ חיים" זצ"ל שאלה נוקבת: כורש, הילד הגוי שנאנה והוריד דמעה על בית המקדש, זכה שהתגלגל בניין המקדש על ידו, ואנחנו, שכבר כמעט אלפיים שנה יושבים על הרצפה ומקוננים על חורבן בית המקדש - למה לא זכינו עדיין לראות בבניינו?

אנחה אמיתית על החורבן!

ארבה אהבה ואחוה ושלום ורעות. אני אשתדל לסייע בחיזוק "שלום בית", ואקרב בין הורים לילדים. אקרב בנים לאביהם שבשמים, ואעשה למען שמך, ריבונו של עולם.

אנחנו צריכים לחוש את הצער, לא רק על הסבל שלנו בגלות, אלא על סבל השכינה, שהרי כסאו של הקב"ה לא שלם ורם עד עת בוא הגאולה השלמה.

מה נדרש מכל יהודי בתשעה באב? להתרומם מעל ההווה האישית, לשכוח את חיי הפרט, ולהתרכז אך ורק בסוד קיומו של העם היהודי. לעם הזה, העם הנבחר, שמתנסה בגלות ארוכה ובניסיונות קשים, הבטיחו הנביאים עתיד נשגב ונחמה גדולה, אבל כדי להגיע לכך, מצפה ריבונו של עולם ביום הזה לתפילות אמת ודמעות אמת מעומק הלב - שיבקעו שערי שמים.

הבעיה היא, שאנחנו דווקא ישנים טוב... כתוב לשים אבן תחת הראש בליל תשעה באב, אז אנשים לוקחים אבן זערורית, שכמעט לא רואים אותה, ושמים כדי לצאת ידי חובה.

מה מבקשים ממך? רק לילה אחד תגרום לעצמך סוג של צער כדי לזכור ולחוש את צער החורבן. רק לילה אחד תיתן לקב"ה ולא תישן כמו שנוח לך. רק יום אחד לא תשב כמו שנוח לך ולא תאכל כמו שאתה רוצה.

תן לעצמך לחוש את צער החורבן. תן לקב"ה אנחה אחת, אבל אנחה אמיתית.

אין לנו חפץ טוב אלא אתה

במדרש (שיר השירים רבה א, ד) מובא מעשה בבני זוג מהעיר צידן, שהיו נשואים עשר שנים ולא זכו לילדים. באו אל רבי שמעון בר יוחאי ואמרו לו, שחפצים הם להתגרש מחמת כן.

אמר להם רבי שמעון בר יוחאי: "חייכון, כשם שנזדווגתם זה לזה במאכל ובמשתה, כך אין אתם מתפרשים, אלא מתוך מאכל ומשתה". כלומר, כשם שהתחתנתם בשמחה ובמשתה, כך תתגרשו בשמחה ובמשתה.

הזמינו אפוא אולם יפה והכיני סעודה גדולה וחגיגית, ובמהלך האירוע - במקום לומר "הרי את מקודשת לי", יגיד הבעל "הרי את מגורשת" ... יכתבו את הגט.

אך מה עשתה האשה? היא הביאה איתה לאולם כמה חביות של יין משובח, ניגשה לרב המלצרים ואמרה לו: 'תשקה את בעלי - שעוד שעה כבר לא יהיה בעלי - כוס אחר כוס מן היין המשובח

במה זכה כורש

ב"ליקוט שמעוני" על חומש בראשית (ט, כ) מובא: "לא גלגל הקב"ה והביא מדי לעולם אלא בשכרו של כורש, שהיה בוכה ומתאנח בשעה שהחריבו גויים את בית המקדש".

בעת שהחריב נבוכדנצר, יימח שמו, את בית המקדש הראשון, היה כורש ילד כבן עשר או אחת עשרה שנים. מירושלים הגיעה השמועה הנוראה, שנחרב בית המקדש, והילד הגוי הזה נאנח על חורבן המקדש.

איזו השגה יכולה להיות לילד גוי לגבי בית המקדש? איזו הבנה יש לו, בכלל, על בית המקדש? אולי הוא ראה ציור של בית המקדש, ואמרו לו שזה נחרב.

להבדיל, אם יראו לנו תמונה של מגדל אייפל, ויספרו לנו שנפל המגדל הזה - מה נגיד? אולי נגיד: "אוי חבל, דווקא היה יפה".

אבל כורש, הילד הגוי, נאנח והוריד דמעה על חורבן בית המקדש. ובזכות זה זכה שנתגלגל בניין בית המקדש השני על ידו.

הוא פרסם את "הצהרת כורש" המפורסמת, ובה קרא ליהודים לעלות לירושלים ולבנות את בית המקדש.

כך נאמר בפסוק בעזרא (א, א-ג): "ובשנת אחת לכורש מלך פרס... העיר ה' את רוח כורש מלך פרס, ויעבר קול בכל מלכותו וגם במכתב לאמר... מי בכם מכל עמו, יהי אלקיו עמו, ויעל לירושלים אשר ביהודה, ויבן את בית ה' אלקי ישראל, הוא האלקים אשר בירושלים".

ושאל ה"חפץ חיים" זצ"ל שאלה נוקבת: הילד הגוי שנאנה והוריד דמעה על בית המקדש, זכה שהתגלגל בניין המקדש על ידו, ואנחנו, שכבר כמעט אלפיים שנה יושבים על הרצפה ומקוננים על חורבן בית המקדש - למה לא זכינו עדיין לראות בבניינו?

אך האמת היא שאנחנו לא בוכים מספיק ולא נאנחים באמת על חורבן בית המקדש, וזו הסיבה שלא נושענו. אנחנו בוכים על הצרות והייסורים שלנו, אנחנו בוכים על החובות ועל הכאבים.

ה"חפץ חיים" בא ומעורר אותנו להיאנח אנחה אמיתית לכבודו של הקב"ה, להוריד דמעה אמיתית על גלות השכינה. כדי לזכות לגאולה אנחנו צריכים לשאוף באמת ובתמים לגאולה, ולהחליט בהחלטה חזקה וברורה: בעזרת ה', אני אתנהג טוב יותר. אני

שהבאתי. אם תצליח לגרום לו להשתכר, תבוא על שכרך בעין יפה'.

כוסות יין ישן ומשובח הוגשו לבעל בזו אחר זו, ובטוב לבו ביין אמר לאשתו: 'אנחנו לא מתגרשים מכיוון שאנחנו לא מסתדרים זה עם השני, או ח"ו שונאים זה את זה. להיפך, חיינו כל ימינו באהבה ובאחוה ובשלום וברעות, וכך גם אנו מתגרשים באהבה ובאחוה וכו', שהרי רק מחמת שלא זכינו לילדים אנו מתגרשים'. וכיון שכך, "ראי כל חפץ טוב שיש לי בבית, וטלי אותו ולכי לבית אביך" - חפץ אני שתקחי לך מהבית שלנו כל חפץ טוב שתבחרי.

חיכתה האשה עד שנרדם הבעל, מרוב שכרותו, ואז רמזה לעבדיה ואמרה להם: "שאוהו במיטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבא".

באמצע הלילה התעורר הבעל, ולא ידע היכן הוא נמצא.

אמר לאשתו: "בתי, היכן אני נתון?"

אמרה לו: "בבית אבא".

אמר לה: "מה לי ולבית אביך?" כלומר, כבר התגרשנו, אז איך

זה שאני נמצא בבית אביך?!

אמרה לו: "ולא כך אמרת לי בערב, 'כל חפץ טוב שיש בביתי, טלי אותו ולכי לבית אביך'. אין חפץ טוב לי בעולם יותר ממך!" חזרו לרבי שמעון בר יוחאי וסיפרו לו את כל המעשה, והתפלל עליהם רבי שמעון בר יוחאי, ונפקדו.

ואומר המדרש: "והרי דברים קל וחומר, ומה אם בשר ודם על שאמר לבשר ודם שכמותו, 'אין לי חפץ בעולם טוב ממך' נפקדו, ישראל המחכים לישועת הקדוש ברוך הוא בכל יום, ואומרים 'אין לנו חפץ טוב בעולם אלא אתה, על אחת כמה וכמה(!), הווי, נגילה ונשמחה בך..."

כשאנחנו נאמר לקב"ה, בכל ליבנו, "אין לנו חפץ בעולם חוץ ממך", נזכה להיגאל במהרה.

(רבי ברוך רוזנבלום שליט"א - נעימות יאמרו בין המיצרים)

לאחרונה התפרסם סיפור נורא - יהודי מכר את דירתו לבן דודו בסכום מסוים, ומאחר והם קרובי משפחה לא חתמו על חוזה מסודר, כעבור חצי שנה קפצו מחירי הדירות וכמעט הכפילו את עצמם. המוכר התחרט על המכירה ושאל עורך דין אם עדיין ישנה אפשרות לסגת מן העניין...

כיצד נבנה את בית המקדש?

וארץ, אילו בכיתם בכייה אחת בציון, לפני הגלות, אם הייתם מורידים בירושלים דמעה אחת בזמן - לא הייתם גולים!... כמה דברי מוסר אמרתם לכם, כמה צעקתי עליכם, כמה הוכחתי אתכם - ולא בכיתם.

על כך אומר דוד המלך: "שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון" - לא כתוב שהם בכו על החורבן ועל הגלות הנוראה, הם בכו בעיקר על כך שלא חזרו בתשובה כשהיו בציון ובירושלים. אז, כשהכל היה טוב, כשברכה והצלחה ליוו אותם תמיד והכל היה בסדר - מדוע אז לא שבו בתשובה שלמה? למה אז היו שאננים?!

אשרי אדם מפחד תמיד

הגמרא (גיטין נה ע"ב) אומרת: "אמר רב יוחנן, מאי דכתיב: 'אשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לבו יפול ברעה'". כשרבי יוחנן, האמורא הקדוש, מרא דארעא דישראל, מחבר התלמוד הירושלמי, רוצה לעשות סיכום על החורבן הנורא הזה, הוא מסכם אותו במילים "אשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לבו יפול ברעה".

ממשיכה הגמרא: "על קמצא ובר קמצא חרבה ירושלים". מי היה בר קמצא? - מדובר באדם מושחת ושפל, שהעז להלשין על כלל ישראל ולגרום לחורבן בית המקדש. אדם כה מושחת

בכינו בזכרנו את ציון

דוד המלך ע"ה ראה ברוח הקודש את חורבן בית ראשון, ועל כך אמר בתהלים (קלז, א): "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון".

כשרצה הקב"ה להחריב את בית המקדש, הוא שלח את ירמיהו הנביא לענתות, וכששב ירמיהו הנביא לירושלים ראה עשן יוצא מבית המקדש. באותה שעה אמר ירמיהו בלבו: אולי חזרו ישראל בתשובה, והעשן הזה הוא עשן הקרבנות שהם מקריבים? אך כשהתקרב ועלה על החומה, ראה את בית המקדש נחרב ונשרף. מיליוני הרוגים שכבו על הרצפה, ילדים קטנים, אבות ואימהות, דם יהודי נשפך בחוצות בכמות כזו עד שחז"ל אומרים שבמשך שבע שנים זיבלו הגויים את הכרמים שלהם מדם ישראל!

יצא ירמיהו אחרי ישראל שהלכו לגלות, ליווה אותם עד שהגיעו לנהר פרת שבגבול ארץ ישראל. כשהגיעו לשם, עצר ירמיהו ופנה לשוב לארץ ישראל כדי לחזק את שארית הפליטה שנשארה שם. כיון שראו ישראל את ירמיהו עוזב אותם, פרצו בבכי מר והחלו לצעוק בקול נורא: רבנו ירמיהו! רבנו ירמיהו! בכיות נוראות, וזהו "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון".

שמע ירמיהו את בכיותיהם ואמר להם: מעיד אני עלי שמים

העז לבוא למסיבה שנמצאו בה גדולי הדור. עצם בואו לשם גרם לחילול ה' נורא. לבעל הבית זה מאד הפריע, ובלי לחשוב הרבה הוא תופס אותו, מבייש אותו ומוציא אותו החוצה.

אומר לו רבי יוחנן: אתה, בעל הבית, גרמת לחורבן הנורא. נכון, מדובר באדם מושחת ושפל, אבל כבוד של יהודי זה לא הפקר! סוף כל סוף הוא יהודי, ואסור לבייש ולהשפיל יהודי! אלף תשע מאות וארבעים שנה של חורבן [בינתיים] נגרמו בגלל המעשה הזה! מיליוני מיליונים של אנשים נהרגו, וכמה דם ודמעות נשפכו מאז החורבן הנורא. עבר קציר, כלה קיץ ועדיין לא נושענו! ומי גרם לכל זאת? אותו בעל הבית נכבד שלא חשב ולא התבונן והיה סבור שהעולם הפקר, וכל אחד יכול לעשות מה שהוא רוצה, או לבזות ולהשפיל את מי שהוא רוצה, כאילו הוא בעל הבית על העולם...

אשרי אדם מפחד תמיד - אומר לו רבי יוחנן - אדם צריך לדעת ולהתבונן על מה שהוא עושה, ולפחד ולדעת שיש בורא לעולם, יש דין ויש דיין, ועל הכל יש שכר ועונש.

זה מוסר ההשכל שלמד רבי יוחנן מן החורבן. אדם צריך לדעת שהעולם אינו הפקר ולחשוב על כבודו של השני ולא להשפילו ולבזותו. על כל מעשה ומעשה יש דין ויש דיין.

ואומר המהרש"א, שאילו היה אותו בעל בית לומד מוסר, והיה בגדר של 'אשרי אדם מפחד תמיד', הוא לא היה עושה זאת ולא היה קורה החורבן הנורא!

פגיעה בזולת ותוצאותיה ההרסניות

לפני כמה שנים, באחד מימי שישי העמוסים בנסיעות מירושלים לבני ברק, חכו כמאתיים איש באחת התחנות של קו ארבע מאות ושתיים. אחרי המתנה של זמן רב הגיע אוטובוס, והחלו ויכוחים בין הנהג האתייפי לאחד הנוסעים.

בלהט הויכוח אמר הנהג לנוסע: "צריך לתקן לך את השכל", והלה לא שתק והשיב לו: "ולך צריך לתקן את הצבע!"

הוא חשב, אולי, שאם הנהג מעליב אותו, מותר להחזיר לו. אלא שלא חלף זמן רב ואחד מילדי חלה במחלת עור קשה וכתמים שחורים הופיעו על כל גופו. היהודי ערך מיד את ההקשר המתבקש והבין כי זה העונש על ביוש אותו נהג. הוא הגיע לרבנים לחפש תיקון, והם יעצו לו לפרסם את הסיפור כדי להודיע לאנשים שיש דין ויש דיין והעולם אינו הפקר, ואולי יזכה בזכות זה לרפואה לבנו.

לאחרונה התפרסם סיפור נורא נוסף - יהודי מכר את דירתו לבן דודו בסכום מסוים, ומאחר והם קרובי משפחה לא חתמו על חוזה מסודר, אבל כבר היתה ביניהם הסכמה חזקה וגמירות דעת. כעבור חצי שנה קפצו מחירי הדירות וכמעט הכפילו את עצמם. המוכר התחרט על המכירה ושאל עורך דין אם עדיין ישנה אפשרות לסגת מן העניין.

עורך הדין אינו איש הלכה אלא איש חוקים, ותשובתו היתה שכל עוד אין חוזה אפשר להתחרט, ובעקבות זאת הודיע המוכר

לקונה שהוא חוזר בו מן המחיר הקודם שהם סיכמו ביניהם. בליט ברירה שילם לו הקונה את הפרש המחירים.

לא חלף זמן רב והמוכר החל לסבול ממחוסים שונים ומשונים. הוא התרוצץ אצל רופאים ופיזר כספים רבים. כשעשה חשבון כעבור זמן מה התברר לו שאת כל הסכום שנאלץ הקונה להוסיף לו הוא הוציא על רופאים. שום רווח כספי לא היה לו מן העניין הזה!

הוא פרסם את הדברים כדי להודיע לרבים שיש דין ויש דיין. בן אדם צריך לדעת שכל מה שהוא עושה נרשם ונחתם. ה"חפץ חיים" היה אומר שבעבירות של בין אדם למקום יתכן שאדם יקבל את העונש לעתיד לבוא, אבל כשאדם חוטא בין אדם לחברו, ודאי שהוא יקבל את עונשו בעולם הזה, ופסוק מפורש בתורה הוא "כאשר יתן מום באדם כן יתן בו" (ויקרא כד, כ). ה"חפץ חיים" זצ"ל היה נוהג לומר שיש באמתחתו אלפי סיפורים על בני אדם שפגעו בזולתם וקבלו את עונשם, לא יצאו נקיים.

כך בונים את בית המקדש!

מורי ורבותי! אילו זכינו, היינו מקריבים קרבנות בבית המקדש, ועכשיו שלא זכינו - בליל זה יבכין וילילון בני.

אנו איננו יודעים לקבוע מדוע לא נבנה בית המקדש, אבל ה"חפץ חיים" יכול לקבוע זאת, והוא כותב, שבית המקדש השני נחרב עבור שנאת חנם ולשון הרע, וכל זמן שלא יתוקן העוון הזה, לא יבנה בית המקדש. ואם כך - כל יחיד ויחיד וכל איש ואישה שמשתדלים להקפיד על עניינים שבין אדם לחברו, להפחית לשון הרע, רכילות ושנאת חנם ולהגביר אהבת ישראל - הם בונים את בית המקדש!

כשיבוא המשיח ירדו אבנים משמים וכולם יראו את מה שכתוב עליהם. חלקן יהיו שחורות ושבורות ויהיה רשום עליהן 'פלוני דבר לשון הרע וגרם לחורבן', וחלקן יהיו שלמות וירשם עליהן 'פלוני נמנע ולא דבר לשון הרע והוסיף אבנים לבית המקדש'.

ה"חפץ חיים" נהג לומר: אילו היתה נערכת התרמה לבניין בית המקדש, היה כל אחד תורם את כל כספו, והנה כאן לא מבקשים מאתנו כסף וזהב, אלא רק להתגבר על המדות, לוותר ולשתוק, ועל ידי כך נוכל לבנות את בית המקדש!

איני יודע לומר לאף אחד מה עליו לעשות, אני רק מספר סיפורים ועובדות על הדרך לבנות את בית המקדש ועל הדרך שבה מחריבים אותו.

לפני כחמישים שנה חי בירושלים, במאה שערים, יהודי. מי שמכיר את הדירות של מאה שערים יודע שמדובר בחדר ועוד חדר שבקושי אפשר להיכנס לתוכם, אבל כך חיו יהודים וכך גדלו משפחות לתפארת. לאותו יהודי היו חמישה עשר ילדים, והמקום היה דחוק ביותר, עד שהחליט לבנות לעצמו חדר נוסף.

באותו בניין חי יהודי זקן כבן שבעים. כשראה הזקן את הקבלן המגיע לערוך מדידות, הבין מיד שהשכן מתכוון לבנות. הוא מיהר

להניח שהרעש והלכלוך הפריעו להם ביותר. באחד הימים נקשה הרבנית על דלת בית השכנה. השכנה הבינה כי היא בוודאי מגיעה להתלונן ובבהלה פתחה את הדלת, מי יודע איך יוכלו לתקן את העוול שהם גורמים לשכניהם הצדיקים?!

והרבנית פתחה ואמרה: "חשבתי שבתקופת הבנייה בוודאי יש לך בעיה. כל הילדים חוזרים הביתה בצהריים, אבל בבית יש פועלים, בלגן ורעש ואין להם איפה להיות. לי עצמי יש בית גדול וריק, אני מזמינה, אפוא, את הילדים שלך במשך כל חודשי הבנייה לבוא אלי בשעות הצהריים. כך, לכל הפחות, בשעות הללו תוכלי להסתדר טוב יותר למרות הקושי".

כך בונים את בית המקדש!

כשרואה אדם את שכנו בונה, עליו לחשוב: מה הייתי עושה אילו הבן או האח שלי היה בונה? האם לא הייתי שמח בשמחתו ומציע לו את כל העזרה הדרושה? והרי כל יהודי הוא אח!

(רבי יצחק קולדצקי שליט"א - דורש טוב בין המיצרים)

להיכנס לביתו וביקש לראות את התוכניות. האברך נבהל, אבל בלית ברירה נתן לו לעיין בתכנית.

עיין הזקן דקות ארוכות ואחר כך הרים את עיניו ואמר: "זה לא מוצא חן בעיני".

כעת כבר נחרד האברך הצעיר ממש: "מה יש? מה כאן מפריע לך? מה לא מוצא חן בעיניך?"

אומר לו הזקן: "לך יש הרי משפחה גדולה של חמשה עשר ילדים, מה כבר יעזור לך עוד חדר אחד? אני אתן לך מהדירה שלי עוד שלוש מטר, ותבנה כבר שני חדרים שתהיה לך רחבות!". לא רק שאינו מגיע להתלונן, אלא עוד תורם לו מן השטח שלו, וכל זאת מלבד הרעש, הלכלוך והבלגן שהוא מוכן לספוג בשקט!...

היפלא, אפוא, שאותו זקן זכה לדורות ישרים ומבורכים? אחד השכנים של רבי הירש פלאי זצ"ל, המשגיח בשיבת 'חברון', בנה בביתו. באותם ימים היו רבי הירש והרבנית זקנים מופלגים, בני למעלה מתשעים שנה, וכמו כל אדם מבוגר סביר

כשבא הרבי מבאבוב לביתם הגישו לו כוס מים לשתות. אחר כך פנה בעל הבית אל הרבי ואמר לו שעדיין לא זכה לילדים והוא מבקש ברכה. אמר הרבי: אני כבר ברכתי בבית כאן... שאלו: היכן, מתי? אמר: אמרתי "בורא נפשות וחסרונן על כל מה שברא להחיות בהם נפש כל הי"

"אלה הדברים" - כח הדיבור

חמורה. במדרגתו הגבוהה הוא הרגיש את הסיאוב ואת טומאת החטא שנעשתה באותו מקום ותיכף ומיד נמלט על נפשו משם. אולם עבירה אינה רק במעשה. "אלה הדברים" - כמה הרס וחורבן אפשר ליצור על ידי דיבור פה. מילה אחת יכולה לחולל שמות, להרוס עולמות.

היה בחור ישיבה שסיגל לעצמו סגנון דיבור רחובי. היה רגיל להתבטא "אתם הדתיים"... וסופו שיצא לתרבות רעה. ומי גרם לו? הוא גרם לעצמו! צורת הדיבור שלו גרמה לו להבדיל את עצמו משאר ציבור היראים, אמנם היה זה רק בסגנון הדיבור, אך סופו שבאמת נבדל ונפרד מהם.

וכשם שבכח הדיבור להרוס ולהחריב, הרי מאידך גיסא בכח הדיבור לבנות עולמות. מובא בספרים שקודם הגאולה תהיה תחיית המתים מיוחדת. מי שהתאבל על ירושלים יזכה לראות בשמחתה ויקום בתחיית המתים. יקומו כל צדיקי הדורות, כי הם תמיד התאבלו על ירושלים. לעומת זאת, הרשעים לא יקומו, כי הם לא התאבלו על ירושלים ולכן לא יזכו לראות בשמחתה.

מה יעשו כל הצדיקים שיקומו לתחייה? הם יעמדו בתפילה ויזעקו: ריבוננו של עולם, הבא כבר את הגאולה השלימה עם תחיית המתים. ואכן זה מה שיביא את הגאולה.

עבירה - בדיבור ובמעשה

בתחילת ספר דברים נאמר: "אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל". לפני מותו משה מוכיח את כלל ישראל ומזכיר את המקומות שבהם חטאו.

אומר רש"י: "בערבה" - בשביל הערבה, שחטאו בבעל פעור בשטים בערבות מואב. 'מול סוף' - על מה שהמרו בים סוף בבואם לים סוף. 'בין פארן ובין תפל ולבן' - הוכיח על הדברים שתפלו על המן שהוא לבן, ועל מה שעשו במדבר פארן על ידי המרגלים. 'וחצרות' - במחלוקתו של קרח. 'ודי זהב' - הוכיח על העגל שעשו בשביל רוב זהב שהיה להם".

ולכאורה, מדוע התורה מציינת את שמות המקומות, איזו משמעות יש למקום עצמו, הרי העיקר הוא עצם המעשה ולא המקום שבו הוא נעשה?

אלא מכאן רואים, שהמקום, הדומם, מושפע לרעה. כאשר נעשה בו חטא - השפעת החטא מוטבעת וחוקקה במקום עצמו, עד שהוא נהיה במהותו 'מקום של חטא'.

מספרים שפעם הלך ה"בית הלוי" ברחובות עירו וכשהגיע למקום מסוים פתח במנוסה. שאלו אותו למה הוא בורח, וגילה שכשעבר באותו מקום הרגיש שזהו מקום שנעברה בו עבירה

ועל כך יש לומר: "אלה הדברים" - תתפללו עכשיו! למה לחכות עד אז, צריך לנצל כל רגע ורגע שבידינו להתפלל על בני בית המקדש, להתאבל על ירושלים, ואז נזכה ונראה את שמחתה.

כח ברכת "בורא נפשות רבות"

מה גרם לכל החורבן?

"ותקרבו אלי כולכם", אומר רש"י: "ולהלן הוא אומר 'ותקרבו אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם ותאמרו הן הראנו' וגו', אותה קריבה היתה הוגנת, ילדים מכבדים את הזקנים ושלחום לפניהם, וזקנים מכבדים את הראשים ללכת לפניהם. אבל כאן, 'ותקרבו אלי כולכם', בערבוביא. ילדים דוחפין את הזקנים וזקנים דוחפין את הראשים".

טעמי המקרא על "ותקרבו אלי כולכם" הם זרקא סגול, לרמוז שהם זרקו את הגאולה שלהם והרחיקו מעליהם את הרחמים. הצעירים דוחפים את הזקנים, מדברים בפני המבוגרים. יש בזה חוצפה ועזות. דבר זה גרם שהם שלחו מרגלים אשר הוציאו את דיבת הארץ, בעקבות זאת הם בכו בכיה של חנם, ותוצאתה - בכיה לדורות.

כל התשעה באב וכל הצרות בעם ישראל נגרמו מדחיפה אחת שלא במקום, מדיבור של עזות וחוסר דרך ארץ. מה אתה דוחף? מה אתה מחציף פנים? דרך ארץ!

"אלה הדברים אשר דיבר משה", תראה איך יהודי צריך לדבר, איך הוא צריך לפעול וכמה הוא יכול לעשות.

צא וראה מה כוחו של דיבור קל, מה כוחה של ברכה אחת. חסידות באבוב לפני השואה היתה חסידות ענקית בגליציה. בשואה היא נכחדה ברובה הגדול. אחרי השואה עמד בראש החסידות האדמו"ר רבי שלמה והוא קומם אותה מעפר. ישנה בלונדון משפחה ידועה של תומכי תורה שהיא מהתומכים הגדולים של חסידות באבוב. כשאבי המשפחה נפטר, הרבי מבאבוב הגיע ללונדון לנחם את המשפחה. כשבא לביתם הגישו לו כוס מים לשתות.

אחר כך פנה בעל הבית אל הרבי ואמר לו שעדיין לא זכה לפרי בטן והוא מבקש ברכה. אמר הרבי: אני כבר ברכתי בבית כאן... שאלו: היכן, מתי? אמר: אמרתי "בורא נפשות וחסרונן על כל מה שברא להחיות בהם נפש כל חי".

- אבל זו היתה ברכה על שתיית מים, לא ברכה לאדם שייפקד בפרי בטן.

אך הרבי בשלו: ברכתי ברכה בבית הזה. אם ברכתי בו ברכת "בורא נפשות רבות", יכולה הברכה הזאת לזכות את בעל הבית בפרי בטן. הקב"ה יברא נפשות רבות...

ויהי לפקודת השנה, לאחד נולד בן ולשני נולדה בת. לימים הם נישאו זה לזה והקימו משפחה לתפארת. וכל זה מברכת "בורא נפשות"!

בנין ירושלים מדמעות של ציפיה

הנביא אומר (ישעיהו נד, יב): "ושמתי כדכד שמשותיך ושעריך

לאבני אקדח".

מובא בילקוט שמעוני (ישעיהו שם): מעשה בספינה אחת שהיתה נוסעת ביים הגדול וכל נוסעיה היו נכרים, והיה בה תינוק אחד יהודי, ובא עליה סער גדול ביים. התגלה אליהו לאותו תינוק ואמר לו: לך בשליחותי אל רבי יהושע בן לוי והראה לו את אותן אבני כדכוד, ואני אציל את הספינה בזכותך. אמר לו התינוק: רבי יהושע בן לוי גדול הדור הוא ולא יאמין לי. אמר לו: אמנם כן, אבל ענוותן גדול הוא ויאמין לך. וכאשר תראה לו את האבנים, לא תראה לו אותן לפני האנשים, אלא קח אותן למערה שרחוקה מלוד שלושה מיל, ושם תראה לו אותן. מיד נעשה לו נס ויצא משם בשלום. הלך אותו תינוק אל רבי יהושע בן לוי ומצאו שהוא יושב בישיבה הגדולה של לוד. אמר לו: דבר יש לי לומר לך. קם רבי יהושע בן לוי והלך אחריו.

אומר המדרש: בואו ראו את ענוותנותו של רבי יהושע בן לוי שהלך אחריו מהלך שלושה מיל ולא אמר לו מה אתה רוצה ממני. ומסיים המדרש: כיון שהגיעו למערה, אמר לו התינוק לרבי יהושע בן לוי: אלו הן אבני הכדכוד. וכאשר ראה אותן הבהיקה כל לוד מאורן, והשליכן לארץ ונגנזו.

ועל כך ישנה גמרא נפלאה במסכת בבא בתרא (עה ע"א): דרש רבי יוחנן: "עתידי הקב"ה להביא אבנים טובות ומרגליות שהם שלשים על שלשים, וחוקק בהן עשר על עשרים ומעמידן בשערי ירושלים".

אומרת הגמרא: אחד מתלמידי רבי יוחנן לגלג על דבריו, הרי כעת אין אפילו אבן טובה כביצת עוף קטן, ואיך אתה אומר שתהיה אבן טובה בגודל שלשים אמה על שלשים אמה? לימים הפליגה ספינתו ביים, ראה מלאכי השרת יושבים ומנסרים אבנים טובות ומרגליות בגודל שלשים אמה על שלשים אמה. שאל אותם: אבנים אלו למה נועדו? אמרו לו: עתידי הקב"ה להעמידן בשערי ירושלים. שב התלמיד אל רבי יוחנן, אמר לו: "דרוש, רבי, לך נאה לדרוש, כאשר אמרת כן ראיתי". אמר לו רבי יוחנן: "ריקא! אלמלא ראית לא האמנת, מלגלג על דברי חכמים אתה, נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות".

שואל מרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל: הרי התלמיד חזר בתשובה ומדוע נענש? ועוד יש להבין, למה הוא ראה זאת דוקא ביים, למה לא ראה ביבשה? ועוד, מה פשר הדבר שהיו מלאכי השרת מנסרים את האבנים, וכי הם לא יכולים לדבר ולומר זאת בפיהם?

אומר הרב שטיינמן חידוש נפלא: בדורו של רבי יוחנן הרומאים שלטו בארץ ישראל, רבי יוחנן היה ראש ישיבה בארץ ישראל, אחריו כבר פסקו הישיבות בארץ, היהודים גלו לבבל והיה חורבן בארץ ישראל. אמר רבי יוחנן: מכל בכיה שלכם הקב"ה לא בונה רק את בית המקדש, אלא גם את שערי ירושלים עם כל יופיים. אמר אותו תלמיד: מה אני כבר יכול לעשות עם הבכיות שלי? הוא ודאי מאמין שהקב"ה יכול לעשות נסים, אבל זה תלוי במצב הדור, ולא יתכן שלדור השפל שלו הקב"ה יעשה נסים שכאלו.

קם לתיקון חצות. הבקשה והציפיה הזו - היא זו שבונה את ירושלים.

אמר רבי יוחנן לאותו תלמיד: אם אינך מרגיש מה הדיבור שלך שווה, ולכן לגלגת - אתה אדם ריק, שדיברת הרבה דיבורים שלא לצורך. משום כך נתן בו עיניו ועשאו גל של עצמות.

יהודי צריך לדעת שלכל מעשה יש ערך וחשיבות, כל מעשה יש לו כח בלי שיעור ומידה. "אלה הדברים".

(רבי גואל אלקריף שליט"א - דורש טוב בין המיצרים)

אותו תלמיד הפליג בים. ביבשה כל עיר נראית אחרת. יש בנינים, רחובות, יש הרים, עמקים, דשאים, אילנות, כל מקום שונה מחברו. אבל בים הכל נראה אותו דבר. וכשהכל נראה אותו דבר, רואים בתוך הים שעל כל בניה של יהודי, על כל ציפיה של יהודי, מלאכי השרת מנסרים את אבני ירושלים, מנסרים את אותם שערים. למה הם היו צריכים לנסר? זה לא היה מסור רגיל. זה מסור העשוי מבכיותיהם ותפילותיהם של יהודים. עוד יהודי בכה, עוד יהודי התפלל מעומק הלב, כיוון בברכת בונה ירושלים,

סיפור הגאון רבי בערל פוברסקי שליט"א, איך פעם כשנפל למשכב, שכב בחדרו בישיבה. ואביו, רבי דוד זצ"ל, שחשש שגם במצב כזה עלול רבי בערל להכנס לשיעור, בא להזהיר אותו "שלא יעז להיכנס לשיעור ושישמור על הבריאות". ומה היה לבסוף?

הגאון רבי חזקיהו מיישקובסקי שליט"א על "שלא ברכו בתורה תחילה"

מהשיעורים. בלי שתקבל מהרב תישאר עם הארץ גמור. עד היום חלק ענק מעולם הישיבות בנוי בנשים-נזיקין על השיעור של רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל ובקדשים על השיעורים של הבריסקער רב זצ"ל, ואתה הולך לשכנע את חברך שיעשה טובה לרב וייכנס לשיעור שלו?... איזו קרומקייט!

רבי בערל סיפר לנו איך בדידו הוא עובדא. בצעירותו הוא למד שנתיים אצל רבי שמואל. פעם רבי בערל נפל למשכב, היה לו חום גבוה, ארבעים מעלות. הוא שכב בחדרו בישיבה.

אביו, רבי דוד זצ"ל, ידע שגם במצב זה רבי בערל ייכנס לשיעור, כך היתה האווירה בישיבה. על כן הוא בא להזהיר אותו שלא יעז להיכנס לשיעור, עליו להישאר לנוח בחדר עד שיבריא.

כשהבין רבי דוד שלמרות דבריו מתכוון בנו להיכנס לשיעור, שכן לא יעלה על הדעת להפסיד את השיעור, הלך רבי דוד והביא 'תגבורת' - את רבי שמואל עצמו.

גער בו רבי שמואל: "אל תשחק בבריאות שלך, אם אביך אומר לך לשמור על הבריאות - תשמע לו!"

ומה היה לבסוף? כשהגיע זמן השיעור, כולם מיהרו להיכנס פנימה, כולל הבחור החולה רבי בערל... לא היה שייך אחרת.

אחרי השיעור בא האבא, רבי דוד, אל בנו וגער בו: "אמרת לך לא להיכנס לשיעור, גם רבי שמואל עצמו בא אליך במיוחד כדי לומר לך שלא להיכנס. למה בכל זאת נכנסת?"

השיב רבי בערל: "מותר לי לענות?" אמר רבי דוד: "כן, מה יש לך לומר? כיצד אתה מסביר את התנהגותך?"

אמר רבי בערל לאביו רבי דוד: "אבא, מה אבא היה עושה במקומי?..." רבי דוד צחק, ומיד השיב: "ממני לא צריך ללמוד... בעניין הזה..."

כידוע, רבי דוד היה נוהג להשכים קום ולבוא לישיבה מדי יום

עושה חסד עם המגיד שיעור...

רבי ישראל אליהו ויינטרוב זצ"ל כותב במכתב, כי האדישות שלנו לחורבן היא הגורם לכל הצרות. ויש להוסיף בעניין זה איזו הרגשה.

בכינוס של ראשי ישיבות אצל רבי בערל פוברסקי שליט"א, ראש ישיבת פוניבז', אמר רבי בערל: הגמרא (ב"מ פד ע"ב) אומרת: "מאי דכתיב 'מי האיש החכם ויבן את זאת... על מה אבדה הארץ', דבר זה אמרו חכמים ולא פירושוהו, אמרו נביאים ולא פירושוהו, עד שפירשו הקדוש ברוך הוא בעצמו, שנאמר: 'ויאמר ה' על עזבם את תורת אשר נתתי לפניהם'. אמר רב יהודה אמר רב: שלא ברכו בתורה תחילה".

ולכאורה מה הפשט, וכי החכמים והנביאים לא ראו את הביטול תורה שהיה בדורם?

אלא ההסבר הוא, שהיה חסר ביקרא דאורייתא, היה איזה חסרון בחביבות של התורה.

אמר רבי בערל: יש בחורים שלא נכנסים לשיעור. אחד אומר לשני: "למה אתה לא נכנס לשיעור?" עונה השני: "קשה לי, אני לא יכול". אומר לו הראשון: "איך אתה מעז, הרי זו הלבנת פנים של המגיד שיעור..."

זה נקרא "שלא ברכו בתורה תחילה". איך משכנעים את החבר להיכנס לשיעור? על ידי שמבקשים ממנו שיעשה טובה לרב, שלא ייפגע בו... איזה מח עקום! הוא אמנם התכוון לטובה, אבל בעצם דבריו הוא מוכיח לנו עד היכן התדרדרנו. וכי הסיבה מדוע צריך להיכנס לשיעור היא כדי שלא להעליב את הרב? וכי הרב צריך אותך? וכי אתה עושה לו טובה? הרי אתה עושה טובה לעצמך, לחיים שלך! אתה יודע מה זה בלי שיעור? איך תעשה שטייגען, איך תתעלה, איך תיבנה בלימוד? עיקר השטייגען בא

כמה נפיים ונרצה אותנו, כדי לא להפסיד את כל המיליונים שהוא עתיד להוריש לנו. והרי בזמן בית המקדש הקב"ה הוריד לנו שפע עצום בגשמיות וברוחניות. וכשחורב הבית - הכל אבד. כמה צריך לפייס אותו.

הקב"ה מצטער בצער שלנו: אוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם. השכינה אומרת "קלני מראשי, קלני מזרועי". ואנחנו? כמה אנו צריכים להתגעגע ולכסוף אליו. אנו רוצים את השראת השכינה שהייתה בזמן הבית, אנו רוצים את כל השפע שהיה, את האהבה העזה.

"ידיד נפש אב הרחמן, משוך עבדך אל רצונך". תמשוך אותנו אליך, "יערב לו ידידותיך", כמה ערבה ונפלאה היא האהבה שבין כנסת ישראל לאביהם שבשמים. "נפשי חולת אהבתך", אוי, הלוואי שהיינו זוכים להיות חולים פעם במחלה הזו... זו המחלה הכי בריאה שיש בעולם! רק אנשים בריאים חולים במחלה הזו. זו תופעה מעניינת: אנשים בריאים - חולים בזה, אנשים חולים - בריאים בזה. נורא ואיום!

"אנא א-ל נא רפא נא לה, בהראות לה נועם זיוך". אנו רוצים לשוב ולהרגיש את מתיקות הנפלאה של אהבת ה' ושל קרבת ה' - "ואני קרבת אלוקים לי טוב".

(רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א - דורש טוב בין המיצרים)

לפנות בוקר. הוא היה מתיישב במקומו ולומד עד זמן תפילה. וידוע הסיפור שפעם היה לו חום גבוה, הרבנית שלו היתה צדקנית וחכמנית, היא ידעה שהחום הגבוה לא ימנע ממנו לשנות את סדר יומו ואת הרגליו הקבועים, מה עשתה? הלכה והחביאה את נעליו. מה עשה רבי דוד? נעל נעלי בית ועלה כהרגלו אל היכל הישיבה... זה היה רבי דוד, וממנו אי אפשר להביא ראיה...

לחשוב שהולכים לשמוע שיעור כדי לא לפגוע במגיד שיעור? לחשוב שעושים לו טובה, שעושים לו חסד? על זה אמרו "שלא בירכו בתורה תחילה", יש בזה זלזול חמור ביקרא דאורייתא!

בחורבן בית המקדש איבדנו את הכל!

ואפשר להשליך זאת גם על האבלות שהאדם מתאבל על החורבן. מדוע האדם מתאבל? יאמר האדם שהוא עושה טובה לקב"ה שהוא מתאבל על כך שאין בית המקדש... איך זה יישמע? הרי זה עיוות מוחלט של כל המושג של החורבן.

בחורבן בית המקדש איבדנו את הכל. בית המקדש היה שיא של שפע, של רוממות, של חכמה. היערות דבש כתב שכשדרכו על רצפת בית המקדש הראש היה מתמלא בחכמת התורה. הקב"ה הרעיף עלינו שפע של אהבה. ואת כל זה איבדנו.

נתאר לעצמנו: אם היה לנו אבא מיליונר והוא הסתכסך איתנו,

אבי ואמי עזבוני - לא ניתן להשאיר אותם לבד:

בלי אבא ובלי אמא: זעזוע בעולם היהודי והירתמות לקרן משפחת אלמליח שהוקמה ב'קופת העיר' למען 9 ילדים שאביהם ואימם הסתלקו לאחר מחלות

עולמו לאחר סבל רב.

היתומים העגולים שנותרו לבדם בעולם, מפארים את עולם הישיבות, ונדרשים לתמיכה וסיוע כלכלי על כל צעד ושעל, לאחר שגם בחיי הוריהם, מצבה הכלכלי של המשפחה לא היה מן המשופרים, ובוודאי כעת כשנותרו ללא משענת כלל.

לא ניתן להשאר אדיש מול היתומים העגולים שתולים את עיניהם רק בציבור הרחב, שכל אחד מאיתנו קרוב אליהם במידה שווה. לשותפות בהקמת קרן החרום של משפחת אלמליח, יש לפנות במוקד שבבית רשכבה"ג מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל רח' רשב"ם 23 בני ברק, במוקדי הקופה או במוקד הטלפוני 02-560-9000. כמו"כ באמצעות הדוא"ל office@kupat.org, באתר המאושר של קופת העיר, או בעמדות נדרים פלוס ו'קהילות'. יש לציין עבור קרן מס' 5153.

הרב יעקב אלמליח זצ"ל, מלומדי ישיבת מיר, הסתלק לבית עולמו לאחר ארוע מוחי, והותיר את תשעת היתומים לבדם, מתוכם ארבעה שעדיין לא נישאו, לאחר שהאם ע"ה הסתלקה לבית עולמה לפני כ-שלוש שנים

ארבעה יתומים עגולים: הירתמות דחופה נדרשת למען קרן החירום עבור יתומי משפחת אלמליח, אשר נותרו לבדם בעולמם, לאחר שאביהם הרב יעקב אלמליח זצ"ל מלומדי ישיבת מיר, הסתלק לבית עולמו כמה שנים לאחר פטירת רעייתו ע"ה, והותיר את תשעת היתומים לבדם, מתוכם ארבעה שעדיין לא נישאו.

ב'קופת העיר' שהקימו קרן חרום דחופה, מעוררים על החשיבות והדחיפות להציל את המשפחה, שבעוד האם הייתה חולה במחלה הנוראה, כבר קיבל האב רבי יעקב זצ"ל את הארוע המוחי הראשון, ומאז הלך מצבו והתדרדר עד שנפטר כעת לבית

גיטין דף סה

מה יעץ המהרי"ל דיסקין בערב פסח שחל בשבת לגבי מצות שלא הפרישו מהם חלה

נדריהן נדר והקדשן הקדש

סה.), משום שמגיל שתיים עשרה, הוא נחשב כבר דעת לגבי עניינים אלו.

על פי זה ייעץ המהרי"ל דיסקין זצ"ל לאותו אדם, כי יקנה מצה אחת לבנו שהגיע לגיל שתיים עשרה, ויורה לו להפריש חלה מן המצה שהוקנתה לו, וכך ניתן יהיה לאכול את המצות כולן, שהרי הפרשת החלה מועילה לכל המצות. ואף על פי שאסור לצוות קטן לעבור על איסורי תורה (משנה ברורה סי' שמג), במקרה זה יש לסמוך על הראשונים (ר"ן שבת קכא). המקילים וסוברים כי אין איסור להורות לקטן לעבור על איסור, כאשר הקטן עושה זאת עבור עצמו, והקטן הרי מפריש חלה לצורך המצה שהוקנתה לו.

(מאורות הדף היומי)

היה זה בירושלים, בערב פסח שחל בשבת. יהודי בעל משפחה נזכר בשבת אחר הצהרים, כי לא הפריש חלה ממצותיו, וברשותו לא היו מצות נוספות בהם יכול היה לקיים את מצוות החג.

האיש פנה אל גאון הדור, המהרי"ל דיסקין זצ"ל, שבחכמתו הרבה הציע בפני אותו אדם את הפתרון הבא (הובא בשו"ת "הר צבי" או"ח ח"ב סי' א'):

כידוע, קטן פטור מכל המצוות ואף למעשיו אין תוקף, משום שאין בו די דעת להבין את מעשיו לאשורם. משום כך, קטן המפריש תרומות, מעשרות, או חלה, אין הפרשתו מועילה. אולם, קטן שהגיע לגיל שתיים עשרה, למרות שעדיין פטור הוא מן המצוות, בכל זאת, הוא נחשב כבר דעת לגבי נדריו וקנייניו, וכך גם הפרשת תרומה והפרשת חלה הנעשים על ידו חלים (גיטין

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

האם מותר למכור ספר תורה פרטי?

שבויים; ואם עבר ומכרו, צריך לרכוש בדמיו ספר תורה אחר. ויש מהפוסקים שכתב שאין להורות היתר בענין זה, אך אין למחות ביד המקל; ויש שהקל בשעת הדחק. [שו"ע קנג, י, ומשנ"ב סב; בו"מ דרשו, 77]

מי שיש בבעלותו ספר תורה פרטי - יש אומרים שרשאי למוכרו, ולהשתמש בתמורתו לכל מטרה שהיא; ויש אוסרים, אלא אם כן מטרת המכירה היא להשתמש בכסף לצורכי לימוד תורה, מציאת זיווג, צורכי הנישואין של יתומים ועניים, ופדיון

האם מותר לתת ספר תורה במתנה?

שדינו תלוי באם בשעה שירש את הספר התכוון להותירו ברשותו או למוכרו. ונתנית ספר תורה במתנה - יתכן שמותרת לכל הדעות, בכל אופן שהוא. [משנ"ב קנג, סב רסח; בו"מ דרשו, 79]

כאמור, נחלקו הפוסקים אם מותר למכור ספר תורה. אולם, הרוכש ספר תורה על מנת למוכרו - רשאי למוכרו לכל הדעות. והיורש ספר תורה - יש אומרים שרשאי למוכרו לכל הדעות, אך יש אומרים שגם לגביו נחלקו אם רשאי למוכרו; ויש אומרים

האם מותר למכור תפילין על מנת לרכוש תפילין מהודרות יותר?

בחפץ שקדושתו שווה, אך מהודר יותר - ניתן להקל. וספרי קודש - בתנאים מסוימים מותר למוכרם לכל הדעות; ויש שכתב כי רצוי שלא למוכרם בכל אופן שהוא. [משנ"ב קנג, סב, וביה"ל י, ד"ה ויש; בו"מ דרשו, 80-81]

חפצי קדושה השייכים לאדם פרטי, כגון תפילין ומזוזות - יש אומרים שמותר למוכרם ולהשתמש בתמורתם לכל מטרה שהיא, ויש אומרים שמותר למוכרם רק על מנת לרכוש בתמורתם חפץ שקדושתו חמורה יותר. ויש שכתב שאם מוכרם כדי להחליפם

* אם ייחדו מבנה לבית הכנסת עד לזמן מסוים, לא חלה עליו קדושה, ומותר לאכול ולשתות בו. אולם, במשך הזמן בו הוא משמש כבית כנסת אין לנהוג בו קלות ראש גמורה, כגון שיחה בטלה.
* בנך בית הכנסת שנמכר או חרב, אסור להשתמש בו, או במקום שבו עמד, לדברים שיש בהם גנאי ניכר וקבוע. ואם הרסו את מבנה בית הכנסת והקימו מבנה אחר, מותר.
* אם בנו בית הכנסת מכספי חולין, או שהקדישו בנך בנוי לבית הכנסת - אינו קדוש עד שיתפללו בו פעם אחת. ובדומה לכך, אם ייחדו נרתיק לתפילין, אינו קדוש עד שיכניסו לתוכו את התפילין.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם יכולים כמה לויים ליטול את ידיו של כהן אחד?

זו דרך נטילה. ואם אין לוי בבית הכנסת - יטול את ידי הכהנים בכור שנולד ראשון מאמו; (ויש שכתב שבזוהר משמע שהכהן יטול בעצמו). ואם אין לוי ולא בכור - עדיף שיטול הכהן את ידיו בעצמו, מְשִׁיטְלָן ישראל.

[שו"ע קכח, ו, ומשנ"ב כב; בו"מ דרשו, 32, 34, ו-35]

הלויים נוטלים את ידי הכהנים לפני ברכת כהנים. ואף לוי תלמיד חכם יטול את ידיו של כהן שאינו תלמיד חכם, ואין בכך זלזול בכבוד התורה, כי אדרבה זהו כבודו, שמהדר ומדקדק במצוות. ויש נוהגים שאם יש כמה לויים וכהן אחד, נוטלים כמה לויים יחד את ידי הכהן; ויש שהורה שאין לנהוג כך, כיון שאין

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il